

November 2021

Förnyelse av svenskt körkort i utlandet

Resolutionsmottagare

Infrastrukturdepartementet

Näringsdepartementet

Näringsutskottet

Trafikutskottet

Transportstyrelsen

Problemformulering

Den 1 maj 2017 trädde den nya lagändringen om förnyelse av körkort från utlandet i kraft. Lagen innebär att möjligheten att förnya sitt svenska körkort endast gäller de som är permanent bosatta i Sverige eller de som studerar i Sverige sedan minst sex månader. Möjligheten för utskrivna svenskar att förnya sitt svenska körkort är därmed borta. Tidigare har en person som innehar ett svenskt körkort och varit bosatt utanför Sverige haft möjlighet att förnya sitt körkort vid en utlandsmyndighet, men det går inte längre. Den nya lagen tillkom som en konsekvens av EU:s körkortsdirektiv.

Skälen för bestämmelserna är enligt det tredje körkortsdirektivet att en stat endast får utfärda och förnya körkort för personer som bor permanent i landet eftersom de anser att det är det landet som har bäst förutsättningar att bedöma den enskildes förhållanden. ”Det är mot denna bakgrund mindre lämpligt, och inte förenligt med det tredje körkortsdirektivet, att utfärda eller förnya körkort för personer som bor permanent i en annan stat utanför EES”.¹

Att inte kunna förnya sitt svenska körkort enbart för att man som svensk inte är skriven i Sverige – trots att inget krav på uppdaterad lämplighet begärs – är inte rimligt, menar Svenskar i Världen.

Problemet blir särskilt omfattande för den som genom sin anställning vistas i länder där det är svårt att få körkort, eller vars körkort inte accepteras i kringliggande länder. Detta drabbar exempelvis svenskar som är utsända via FN eller organisationer som Läkare utan gränser extra hårt.

---

¹ Regeringen, 2016. Lagrådsremiss: ”Några körkortsfrågor”, 2016-12-01 [<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/lagratsremiss/2016/12/nagra-korkortsfragor/>]

Att inte kunna förnya sitt svenska körkort blir även ett problem för de svenskar som är bosatta i länder som inte använder sig av det latinska alfabetet. Svenskar boendes i Kina lyfter detta som ett problem. Istället för möjligheten att förlänga sitt svenska körkort behöver svenskar bosatta i Kina ombesörja en bestyrkt översättning som kontrollerande myndighet, oftast polisen/tullen, ska godta i de fall det kinesiska körkortet används utanför Kina.

Då det är det fysiska körkortet som har en tidsbegränsad giltighetstid – inte själva behörigheten – kan en svensk som tidigare erhållit ett svenskt körkort i vissa fall köra bil i Sverige med annan giltig legitimation. I detta fall behövs ingen översättning av det utländska körkortet om man vid en körkortskontroll kan uppvisa en annan giltig legitimation för kontrollerande myndighet.

Problem uppstår dock om man behöver köra på sitt ogiltiga svenska fysiska körkort eller sitt körkort som inte har latinska bokstäver i andra länder eftersom de inte har tillgång till det svenska Vägtrafikregistret där körkortsinnehavaren står som ”utvandrad”, men med en giltig behörighet. En giltig behörighet har en person med svenskt körkort så länge Transportstyrelsen inte har mottagit att personen gjort ett utbyte och därmed ogiltigförklarat det svenska körkortet, eller att personen skrivit under ett delgivningskvitto.

Svenskar i Världen har dessutom fått information om att tolkningar på tillämpningen av EU-direktivet kan se olika ut, och att tillämpningen skiljer sig mellan EU-länderna.

Lösningsförslag

Svenskar i Världen önskar se en lösning där Sverige kan fortsätta att förnya samtliga utlandssvenskars körkort samtidigt som man uppfyller sina skyldigheter enligt det tredje körkortsdirektivet.

Svenskar i Världen uppmanar därför Sverige att fortsätta lyfta frågan om förnyelse av körkort för svenskar som tjänstgör utomlands, exempelvis inom FN eller Läkare utan gränser, till EU-kommissionen nu när Kommissionen har aviserat att en revidering av det s.k. körkortsdirektivet är på gång och även önskat få in synpunkter på nuvarande regelverk.

Ett vettigt förslag vore att låta samtliga svenskar förnya sitt svenska körkort oavsett i vilket land de bor. I de fall där hemvistlandet kräver ett lokalt körkort får utlandssvensken anpassa sig till det landets regelverk, men utan att det svenska körkortet äventyras.

Hur länderna i EU valt att tolka tillämpningen av EU-direktivet skiljer sig mellan flera länder. En kartläggning av hur EU-länderna tillämpar direktivets bestämmelser har nyligen gjorts av de som bistår Kommissionen i arbetet med revisionen av körkortsdirektivet. Bland annat har Transportstyrelsen i Sverige svarat på frågor om hur de hanterar utbyten och

kontroll av permanent bosättning. Svenskar i Världen skulle gärna se att man tar fram en sammanställning av EU-ländernas svar på detta för att jämföra Sverige med andra EU-länder och hur man tillämpar EU:s körkortsdirektiv.

Enligt Wienkonventionen behöver inte andra länder erkänna utländska körkort om en person är bosatt i landet. I Sverige gäller exempelvis inte tredjelandskörkort längre om en person varit folkbokförd i Sverige i mer än ett år. I dessa fall spelar det av den anledningen ingen roll om man har ett giltigt nationellt körkort. Det skulle dock vara intressant att se en kartläggning över hur andra länder gör i denna fråga för att i förlängningen se om det trots allt finns flertal länder där det svenska körkortet godkänns. Detta kan då också vara en anledning som styrker förslaget att även svenskar bosatta utomlands återigen ska kunna förnya sitt svenska körkort.